

■ **DM:** – *Hét hónappal ez előtt a Dóm tér tervezett burkolatcseréjével kapcsolatos hatósági egyeztető tárgyaláson kétfajta vélemény ütközött – ezek máig nem simultak össze. A burkolat azonnali helyreállítását sürgetőké – erre egyébként 60 millió forint biztosított a költségvetésben, s a munkához, mint az látható, a bontással hozzá is kezdtek –, s azoké, akik a tér átfogó rekonstrukcióját szorgalmazván a távlati térhasználat kérdéseinek mérlegelését, az egyes szakágak kiviteli terveinek összehangolását és ütemezett megvalósítását szorgalmazták.*

Fekete Zoltánné: – Mint megbízott tervező, nem látom akadályát annak, hogy a sülyesztett burkolatnak az eredeti idéző helyreállításával egyidejűleg a funkció, a térhasználat távlatairól gondolkodjunk. A színpadterület, vagy a Dóm főbejárati lépcsőjének a felújítása akkor is sürgető, ha például a tér forgalmi kapcsolatai még nem tisztázottak, a megvilágítás koncepciójának hiányában a Rerrich-féle, eredeti lámpák egyikét még közszemlére tehetjük, vagyis a most folyó munkálatokkal – így a sülyesztett térburkolat helyreállításával, az alkalomszerűen mozgatható térelemekkel – nem vesszélyeztetünk későbbi, hosszú távra szóló döntéseket.

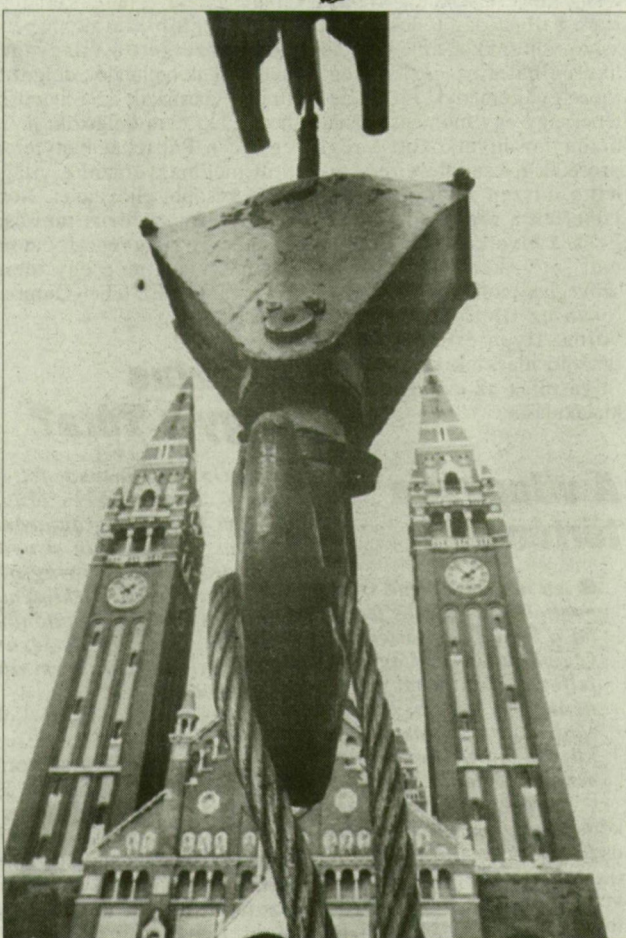
Orosz Bálint: – Az ötletpályázat meghirdetésével is a szakmai megfontolásokat összegző, majdani építészeti pályázatot szeretnénk előkészíteni. A megszakadt történeti folytonosság hiányait pótlandó, olyan javaslatok megismerése a célunk, melyekre a tér városépítészeti kialakítása alapozható. De a következő nyári színházi szezonig sem tétlenkedhettünk. A Dóm téren máris érzékelhető, hogy kezd bekapcsolódni a város vérkeringésébe, számos javaslat is napvilágot látott – például a részben elavult, részben hiányzó címkerek ügyében márciusig javaslatot kell kidolgoznunk a közgyűlésnek, egyeztetve persze az érintett épületek gazdáival, a városok, megyék önkormányzataival.

Kiss Lajos: – Ha most megkaptuk a megújítás nagy lehetőségét, szellemi energiáink ráfordításán nem volna szabad spórolnunk. A várostestben mindeddig nem szervült tér művészet- és építészettörténeti vizsgálata, a környezetvédelmi, közlekedési szempontok, s a városszerkezeti összefüggések mérlegelése, a funkcionális alkalmasság meghatározása és műszaki-technikai feltételeinek

kimunkálása nélkül akár jóvátehetetlen beavatkozásnak is tekinthető minden elsietett lépés. Sem a szó átvitt, sem direkt értelmében nem szabad bebetonoznunk magunkat, hadd utaljak csak a térszint alatti, esetleges hasznosításra! Az épületegyüttes közönségforgalmat nem vonzó, jelenlegi funkcióinak felülvizsgálata legalábbis indokolt volna – s ebben az egyetem partnerségében kell bízunk.

■ **DM:** – *E találkozónkról Mészáros Rezső, a JATE rektora kimentette magát, de megtudtuk tőle: ha a szabadtéri idején a gépjárművek elkerülhetik a teret, akkor ez talán egész évben is elképzelhető volna. Már csak amiatt is, mert egyetemi berkekben örömmel vennék, ha ballagásokkal, avatásokkal, s más rendezvényeikkel kijöhetnének a Dóm elé, s markánsabbá tehetnék a diákság részvételét a város életében.*

Koczor György: – Egyetértve azokkal, akik a város, mint élő szervezet működéséhez nélkülözhetetlennek

■ **Elődeink fogadalma – kihívás a jövőre**

Élettér a hétköznapiakon, ceremóniák helyszíne az ünnepeken

Karácsonyi kerekasztal-beszélgetés a Dóm tér jövőjéről

A legtöbb szegedi számára a Dóm tér – a szabadtéri nézőtéri lelátójának elbontásáig – csak fényképeken idézte eredeti formáját. Rerrich Béla történelmi hangvételű, karéjos épületegyüttesének sülyesztett öble a 36 éven át tartó fogság után mostantól étellel telítődhet. A város kitüntetett terévé válhat a fogadalmi templom előtti hat ezer négyzetméter, olyan helyszínné, mely élettér a hétköznapiakon, s ceremóniáké az ünnepeken.

A Délmagyarország Szerkesztősége – érzékelvén, hogy nyilvánosságra kíváncsnak a Dóm térrel, jövőbeni funkcióival és azok megjelenési formáival kapcsolatos, eddig jórészt hozzáférhetetlen megfontolások, ajánlások, kerekasztal-beszélgetést szervezett. Résztvevői – Ábrahám István, a fogadalmi templom plébánosa, Borvendég Béla Ybl-díjas építész, Fekete Zoltánné kerttervező mérnök, Kiss Lajos területi főépítész, Koczor György építész, dr. Nikolényi István, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója, Orosz Bálint városi főépítész és Tóth Attila, a Szeged szobrai című könyv szerzője – segítségével arra kerestük a választ: milyen kívánalmaknak feleljen meg a Dóm tér rövidebb és hosszabb távon, s a funkcióbővítés folyamata miként képzelhető el.

A beszélgetésben szerkesztőségünket Pálffy Katalin és Tandi Lajos képviselte.

tartják a többfunkciós tereket, s ezért legalább az alapfeltételek meghatározását indokoltan tartanák még ötletpályázati szinten is, a kisugárzó erőhatásokat mindenképpen szám-bavenném. Ez idő szerint

egyedül a Dóm az az épület a téren, mely egyházi funkciójával közönségforgalmat vonz. Most hetek, hónapok múlhatnak el, mire a szegedi polgártól, időznivaló kedve elviszi a térre. Kézenfekvő a

kérdés most, amikor az Universitas amúgyis a helyét keresi, hogy ezeket a „lombikos házakat” nem kellene-e inkább olyan funkciókra használnia az egyetemnek, melyek – a Stefánia északi végétől a

Hősök kapujáig kialakítható, vizuális stációfűzér részeként – a város felé tárukózást könnyítenék?

Ábrahám István: – A gondolattal, hogy kinyílt a tér, könnyű megbarátkozni, s a kényszerszülte állapotok tudomásulvétele helyett végre az egyház is élhet a tér kínálta lehetőségekkel. De azon túl, hogy a főbejárat „ahány lépcső, annyiféle”-összevisszátartást javítjuk – s ehhez egyházzunk kész anyagilag is hozzájárulni – , azt nem szabad figyelmen kívül hagyni: a Dóm tér – városszerkezeti helye miatt – legalábbis féloldalas. Nem véletlenül használják a hívők és a látogatók a nyugati oldalbejáratot! Tudom, hogy már a negyvenes évek városvezetése sem járult hozzá, hogy a tér közepére helyezzük a Szent Antal-kutat, gondolkodni kellene mégis a féloldalasság feloldásának valamilyen módján. Már csak ha a Szentháromság-szobor eredeti helyére kerülne vissza...

Borvendég Béla: – Mégiscsak abból kellene kiindulnunk, hogy az egyetlen kapaszkodó

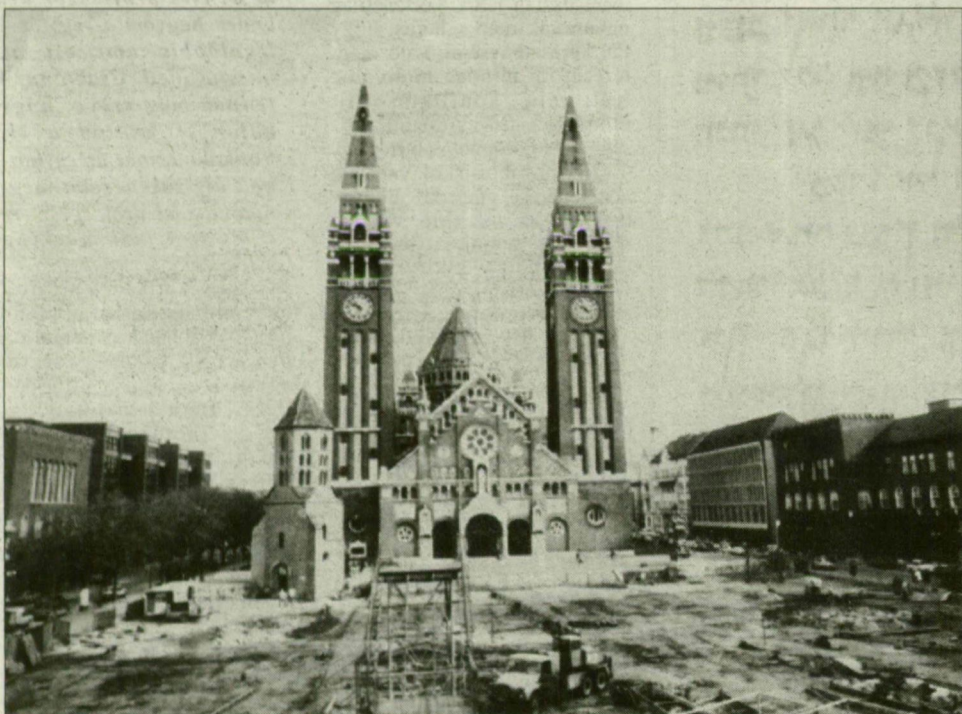
csak a nyár ad neki. Nekünk kell hát „kitalálnunk”. Ám annak tudatában: semmi nem lehet végleges, mert minden tér élő, változó szerv a várostestben. Agyunk túráztatása már csak amiatt is kívánatos, mert ennek a térnek előbb-utóbb működtetési problémái lesznek. Díszei – óvandók, világitása – fizetendő, szemete – söprendő, hogy ilyen hétköznapi dolgokról se feledkezzünk meg!

■ **DM:** – *S arról a lehetőségről sem, hogy az új nézőtér elemei más alakzatban is fölláthatók!*

Nikolényi István: – Ráadásul már az ide, nyári föllátásban is kitágult a még bejárható térrész. Most ebből a hátsó udvarból, mert mi tagadás, úgy nézett ki, előcsarnokot varázsolhatnánk. A díszletfestést, a raketteket ki lehet paterolni – más kérdés, mibe kerül másutt gyártásuk, raktározásuk – , a vendéglátás, s a közönségszolgálat feltételeit, ha a hatósági szigor is oldódik, meg lehet teremteni. De az a kérdés nem szabad lesöpörni az asztalról, hogy ki a finanszírozó! Mindaddig a szabadtéri állta a zenélő óra, a térvilágítás, a takarítás költségeit – de ha az egész tér és legalább három évszakon át „járszik”? A minisztériumi címzett támogatások listájára végre fölkerülvén, a szabadtéri infrastrukturális fejlesztésére valószínűleg több jut jövőre – nem mondhatunk le hát a város és nyári színháza elképzeléseinek összhangjáról!

Tóth Attila: – Abban, úgy látszik, mindannyian egyetértünk: a végre föllélegző Dóm tér nem csupán értékeit tárja elénk, hanem hiányosságait is. Nem csupán az egyszeri térrekonstrukciós beavatkozásokra gondolok, pedig azok is seregnyi kérdést vetnek föl, hanem a tartalmi háttérre is. Az egy mással összefüggésben tárgyalható, szakmai részproblémák egyeztetésére, összegzésére. Az időtálló hagyományok ámentésére, s a ma igényeihez igazítására. Új értékek teremtsére, a hagyományteremtés igényével. S mindezek mozgatóerőire is gondolok, melyek most még talán nem tűnnek koncentrálnak, de kell legyen ebben a városban – s nyilván annak önkormányzatában – akkora elszánts, mint fogadalmat tevő elődeinkben volt.

■ **DM:** – *S akkor nem csupán lehetne, hanem lesz is terünk, s általa készíttetésünk – esküdtetelre, passiójátékra, ballagásra, randevúzásra, feltámadási körmenetre, kórustalálkozóra, gyerekrajversenyre, városkarácsonyára.*

Ha van ötlete, pályázzon!

A terhéttől – az állandó nézőtéri szerkezettől – megszabadult Dóm tér új funkcióiról gondolkodó városlakók véleményére is kíváncsian, a szegedi önkormányzat polgármesteri hivatala ötletpályázatot hirdet, melyen bárki részt vehet akár a már megfogalmazódott elképzelésekhez kapcsolódva, akár további lehetőségeket felvázolva.

A tér jellegéből és lehetőségeiből három tématerület rajzolódik ki:

- a díszter-funkció, ünnepi eseményekkel
- a hétköznapi „városi tér”-funkciója, idegenforgalommal
- a szabadtéri és kapcsolódó rendezvényei, mint egyetlen, hagyománnyal bíró funkció

A pályázat kiírói szeretnék, ha a tér karakteres, építészeti megjelenését zavaró építményekre és olyan funkciókra, melyek nem egyeztethetők össze a környezettel, illetve hatásuknál fogva nem kívánatosak, az ötletadók nem adnának javaslatot. E pályázat keretében nem várnak válaszokat

a Nemzeti Pantheont érintő kérdésekre sem.

A javaslatokat – tömör, legfeljebb három gépelt oldal terjedelmű, írott ismertetésben, mely tartalmazza az elképzelt funkciót, s lehetőleg a megvalósítás pénzügyi, technikai mikéntjét is –, a pályázó tetszése szerint megválasztott szemléltető anyaggal (rajz, fotómontázs, video) egészítheti ki.

Az ötletpályázat első fordulójában január közepéig a polgármesteri hivatal városrendezési irodája vezetőjének (6701, Szeged, Széchenyi tér 11.) benyújtott, s a szerző(k) nevét, címét feltüntetett pályázatokat a városfejlesztés és -építészeti, a kultúra (s azon belül az oktatás és a művészetek), a katolikus egyház, az idegenforgalom és a gazdaság szakértőiből, valamint a város szakmai és civil szerveződéseinél képviselőiből alakuló bizottság bírálja el.

A pályázat egyének és közösségek számára nyitott, résztvevőinek ötletei nyilvánosságot kapnak.